

ВІЗУАЛЬНІ МИСТЕЦТВА

УДК 7.031

DOI: <https://doi.org/10.25128/2411-3271.19.1.28>

Ярослава Бондарчук

<https://orcid.org/0000-0002-6638-4399>

кандидат мистецтвознавства, доцент,

Національний університет “Острозька академія”

yaroslava.bondarchuk@oa.edu.ua

НАЙДАВНІШІ ЗОБРАЖЕННЯ ПАР ТВАРИН, ЛЮДЕЙ І ТЕРІАНТРОПІВ 33–31 ТИСЯЧОЛІТТЯ ДО НОВОЇ ЕРИ

У статті досліджено зображення пар тварин, людей і теріантропів 33–31 тисячоліття до н. е. Показано їх зв'язок із релігійно-світоглядними уявленнями про дуальність буття, бінарну модель світобудови та дуальний принцип створення всесвіту. Виявлено відображення релігійних ідей, пов'язаних із усвідомленням значущості пари, у характеристиці домінуючого на той час зодіакального знака Близнят (у якому в цей період перебувала точка перетину екліптики та екватора).

Ключові слова: верхній палеоліт, зображення пар тварин, людей і теріантропів, релігійно-світоглядні уявлення, бінарна модель всесвіту, дуальний принцип творення, зодіакальний знак Близнят.

Ярослава Бондарчук

кандидат искусствоведения, доцент

Национальный университет “Острожская академия”

ДРЕВНЕЙШИЕ ИЗОБРАЖЕНИЯ ПАР ЖИВОТНЫХ, ЛЮДЕЙ И ТЕРИАНТРОПОВ 33–31 ТЫСЯЧЕЛЕТИЯ ДО НОВОЙ ЭРЫ

В статье исследованы изображения пар животных, людей и теріантропов 33–31 тысячелетия до н.э. Показана их связь с религиозно-мировоззренческими представлениями о дуализме бытия, бинарной модели вселенной и дуальном принципе творения мира. Выведено отображение религиозных идей, связанных с осознанием значимости пары, в характеристике доминирующего в то время зодиакального знака Близнецов (в котором в этот период находилась точка пересечения эклиптики и экватора).

Ключевые слова: верхний палеолит, изображения пар животных, людей и теріантропов, религиозно-мировоззренческие представления, бинарная модель вселенной, дуальный принцип творения, зодиакальный знак Близнецов.

Yaroslava Bondarchuk

Candidate of Art Studies, Associate Professor
National University "Ostroh Academy"

**THE MOST ANCIENT IMAGES OF COUPLES OF ANIMALS, PEOPLE
AND TERIANTHROPS OF THE 33–31 MILLENNIUM BC**

The scientists D. Cole, A. Churchward, M. Hall, N. Chmykhov, V. Yurkovets, O. Gurstein put forward the hypothesis that the spiritual development of mankind is displayed in cosmic cycles. The main religious ideas of each historical period are reflected in the characteristic of the zodiac sign dominating in this period, under which the point of intersection of the ecliptic and the equator is the point of the vernal equinox passes. According to O. Gurstein, "... a zodiac is a system of symbols that reflect the thoughts and images of people in the periods of their introduction into everyday life".

The axis of the Earth rotation changes its place under the influence of the gravitational action of the attraction of the Moon and the Sun. The heavenly equator that has a perpendicular position changes its place together with it by the plane of the ecliptic. Therefore, the point of intersection of the heavenly equator with the ecliptic also moves. For 2150–2160 years it passes 30 degrees of ecliptic, that is, one sign of the zodiacal circle and passes the other one. This sign of zodiac is considered to be a dominant one. The ancient astronomers associated a set of concepts, principles and ideas that corresponded with the main religious ideas of that period with each zodiac sign. The question whether the characteristics of the dominant zodiacal signs correspond to the main cults in the earlier periods of primitive history (prior to the emergence of astronomy) remains open.

The aim of the article is to determine the time of emergence of religious ideas about the creation of the world and the man, associated with the awareness of the value of the couple, and to compare the dominant sign of the zodiac at that time.

In the process of research it was found that the image of the pairs of animals, humans and terianthropes (in Shove Caves, Term Piala, Lossel, in the settlement of Mala Siya) appeared at the beginning of the Upper Paleolithic. An important reason for such a fact was the transition to dual-tribal communities, which consisted of two exogamous genera or two phratries. The couple became one of the dominant concepts in the minds of the Paleolithic man and was conceived as the main factor in the continuation of life. The primitive man not only realized the importance of couples for childbearing, but also moved the dual principle of the creation of the world. The male buffalo and the female lioness, depicted in the Shove cave, are copulated to conceive an ancestor-totem. An eagle and a tortoise, depicted on the stone of the Malaya Sia site, as a zoomorphic image of the upper and lower zones of the cosmos (the sky and the earth), come together to create the universe.

The notion of the duality of being, the binary model of the universe and the dual principle of creation of the world arose in the 33–31 millennium BC during the time of our planet's stay under the sign of the zodiac Glints, positioning the principle of parity. The main religious ideas were reflected in the characteristic of the dominant zodiac sign before the emergence of the astronomy. Consequently, this phenomenon can be regarded as a consequence of the action of not the human mind, but of the higher action (God's Providence).

Such a conclusion does not contradict to the modern post-non-classical interpretation of the history of mankind. According to it, the world historical process is diversified into many different manifestations, but it is a holistic one, total. Such an interpretation of the history of mankind is closely connected with the monadological concept. The key word "monad" means in it God, reason, the principle of all things, the cause of the unity of history.

The perspectives in this direction are studies that relate to religious representations of the subsequent periods of human development and their reflection in the characteristics of the dominant signs of the zodiac. This will allow a new way to consider the spiritual evolution of mankind, to determine its main stages. Each of them coincides in time with the transition of the Earth to the new sign of the zodiac. His characteristic corresponds to the basic religious and ideological ideas of his time.

Keywords: the Upper Paleolithic, religious images of couples of animals, people and terianthropes, religious ideas, binary model of the universe, dual principle of creation, sign of the twilight.

Однією з головних проблем сучасного мистецтвознавства є недостатнє вивчення мистецтва доби палеоліту, на яку припадає близько 99,8 % усієї історії людства. Величезний пласт мистецтва цього часу є своєрідним дзеркалом початкового етапу духовної еволюції людства та незамінним матеріалом для розв'язання проблеми, яка порушена у науковій літературі останніх десятиліть і стосується відображення провідних релігійно-світоглядних ідей того чи іншого періоду в характеристиці домінантного у цей період знаку Зодіаку (під яким перебуває точка перетину екліптики та небесного екватора протягом 2150–2160 рр.). Оскільки вісь обертання Землі не перпендикулярна до екліптики, а відхиляється від перпендикулярної на $23^{\circ} 26'$ і піддається гравітаційній дії притягання Місяця і Сонця, вона робить повільні кругові рухи по конусу, аналогічно рухам дзиги, коли вона уповільнює свій хід і її вісь більше не є вертикальною, а нахиленою. Тому, що вісь обертання Землі змінює своє положення вздовж кругового конусу, разом з нею змінює своє положення перпендикулярний їй небесний екватор відносно площини екліптики, отже, точка перетину небесного екватора з екліптикою рухається також. Протягом 2150–2160 років вона проходить 30 градусів екліптики, тобто один знак зодіакального кола.

Незважаючи на те, що знаки зодіаку не зовсім збігаються із зодіакальними сузір'ями, розташованими вздовж екліптики, сучасні астрономи використовують їх як основу для відрахування часу. Із домінантним сузір'ям, в якому сходило Сонце у день весняного рівнодення, давні астрономи пов'язували низку понять і принципів, які відповідали головним релігійно-світоглядним ідеям того періоду. Дослідження вчених щодо означеної теми стосувались історії цивілізованого людства, коли давні астрономи могли визначити зодіакальне сузір'я, в якому сходить Сонце в день весняного рівнодення, і давали йому характеристику, що відповідала головним культам доби.

Чи була відповідність між характеристиками зодіакальних знаків і провідними віруваннями у більш ранні періоди історії до виникнення астрономії – залишається відкритим питанням. Із нашого погляду, вирішення цього питання потрібно починати з аналізу найдавніших артефактів верхнього палеоліту. Серед них особливе місце посідають зображення пар тварин, людей і териантропів, не тільки з огляду на те, що вони більше, ніж інші артефакти, були пов'язані з головним завданням первісної людини – вижити та продовжити рід, а й тому, що в них відобразилися провідні релігійно-світоглядні уявлення того часу про бінарну модель світобудови і дуальний принцип творення людини та Всесвіту від поєднання двох протилежних начал.

Відповідність характеристик домінантних зодіакальних знаків провідним релігійно-світоглядним уявленням їх доби розглянуті у працях М. Чмихова [8], В. Юрковця [10], О. Гурштейна [3]. Найдавніші барельєфні зображення пар тварин і антропоморфних істот на стінах печер Тюк д'Одубер, Фурно дю Д'ябль, Терм Піала, Лоссель було опубліковано у працях А. Столяра [6], Я. Елінека [4], В. Ларічева [5]. На особливу увагу заслуговують дослідження В. Ларічева, присвячені зображенням пар тварин і птахів на каменях з палеолітичного поселення Мала Сия 32–31 тисячоліття до н. е., які вчений розглядає як символічне відображення космогонічного акту поєднання землі та неба. Таке трактування викликало гостру дискусію, і його засудила спеціальна комісія, створена в 1981 р. у складі професорів М. П. Грязнова, А. Д. Столяра і А. Н. Рогачова, які вважали, що жоден із представлених дослідником предметів не є творінням людських рук, а “лише природною формою без будь-яких слідів художньої обробки” [2, с. 289–295]. Натомість науковець з Омська І. Шмідт у 1999 р., ретельно вивчивши предмети зі стоянки Мала Сия, довела, що вони є творами мистецтва, тільки надзвичайно оригінальними, оскільки в них давні майстри активно використовували природну форму гальки, котра нагадувала якусь тварину, і шляхом кількох сколів обробляли її так, щоб ця подібність посилювалася [9, с. 38–42]. Отже, найдавніші зображення пар є дискусійною темою і невивченою у тому ступені, на який заслуговують.

Мета статті – на основі аналізу та узагальнення найдавніших палеолітичних малюнків пар тварин, людей і териантропів 33–31 тисячоліття до н. е. виявити їхнє ідейне навантаження та зіставити релігійно-світоглядні ідеї, втілені у проаналізованих артефактах, з характеристикою зодіакального знака, в якому в період їх створення проходила точка перетину екліптики та небесного екватора.

Однією з характерних рис мистецтва початку верхнього палеоліту була поява зображень пар тварин, людей і териантропів. Із нашого погляду, вагомою причиною появи зображень пар був перехід до дуально-родових общин, які склалися з двох екзогамних родів або двох фратрій. Пара стає одним з домінантних понять у свідомості палеолітичної людини і усвідомлюється як головний чинник продовження життя. Духовною основою цього було розуміння дуальності навколишнього світу. Первісна людина бачила, що чимало явищ і речей має свою протилежність: день і ніч, життя і смерть, земля і небо. Наявність протилежностей, їх взаємодія та взаємна оберненість багатьох з них є основою творення і розвитку всього існуючого.

Найдавнішим зображенням пари є виявлене у печері Шове зображення двох півлюдей-півтварин – чоловіка-бізона та жінки-левиці, яке згідно з радіовуглецевим аналізом датується 34 600–32 700 р. до н. е. та 32 700–30 410 ± 720 р. до н. е. В образі жінки-левиці культ жінки-матері синтезувався з культом лева-тотема, ідея продовження роду поєдналася з ідеєю кровнородинних зв'язків людини з найсильнішим хижаком, що був зооморфним образом сили, лідерства і влади. Яскравими прикладами таких уявлень є три фігурки жінок-левиць із печер Штадель, Холє-Фельс, Гайссенкlostерле масиву Холєнштайн на плато Швабський Альб. У зображенні териантропів у печері Шове тема продовження роду і походження його від звіратотема отримало подальший розвиток, оскільки жінка-левиця зображена разом з чоловіком-бізоном як подружня пара (рис. 1).

*Рис. 1. Зображення пари жінки-левиці та чоловіка-бізона у печері Шове (Франція).
34,6–32,7, 30 410 ± 720 р. до н. е.*

Джерело: <http://subscribe.ru/group/piknik-na-obochniili-v-gostyah-u-ryizhej-bes/4219646/>.

Бик (бізон) сприймався як втілення чоловічої статевої активності, зооморфний код чоловічого запліднювального начала, семантично парний до жінки. Невипадково культові статуетки жінок часто вкладали у черепи биків або ховали між їхніми кістками. На малюнку чоловік-звір має рогату голову бізона з характерним горбом, але людське тіло, руки і ноги. У жінки-левиці лев'яча голова, але людські ноги і навмисно збільшене і виділене темним кольором жіноче лоно, яке є центром композиції. Безсумнівно, зображення використовували у магічних обрядах розмноження. Малюнок був розміщений у найдальшому відділі печери на виступі скелі, що за своєю формою нагадував фалос.

Приблизно тим самим проміжком часу – 29,7–30 тис. р. до н. е. фахівці датують зображення пари двох антропоморфних істот у печері Терм Піала (Франція) (рис. 2).

Рис. 2. Барельєфне зображення двох антропоморфних фігур (14, 5 і 10 см) на плитці вапняку з печери Терм Піала (Дордонь. Франція. Музей перигора). Джерело: Столяр А. Д., 1985. С.245.

Одна з постатей (та, що зліва) має ознаки жіночої статі: випнутий вагітний живіт, груди, які звисають на нього, і характерний вигин між спиною і сідницями. Можна припустити, що інша постать, від якої збереглася лише верхня половина, була чоловічою.

Поряд із зображеннями пар териантропів і антропоморфних істот 33–30 тисяч р. до н. е. виникли зображення пар, які складаються з тварини і птаха або риби і птаха. Їх могли сприймати як зооморфні коди двох зон “ярусної” бінарної моделі світобудови. У печері Горж д’Анфер, що датується 32 000–30 000 р. до н. е., виявлено зображення риби (тунця), а над ним – малюнок істоти, котру трактують як пташку. Оскільки тоді насельники води не були важливим об’єктом промислу, “в міфологізованих схемах Всесвіту риба служила головним зооморфним класифікатором нижньої космічної зони й протиставлялася птахам як класифікатору верхньої зони...” [7, с. 391]. Можливо, що у цей час зароджувалися космогонічні міфологеми про створення Всесвіту парою двох протилежних начал землі та неба.

На одному з найбільших у Східній Азії верхньопалеолітичному поселенні Мала Сія (Красноярський край, Росія), яке за радіовуглецевим аналізом датують 32 500+–400, 31060+–450 років до н. е., у 1970-ті роки археолог В. Є. Ларичев відкрив низку унікальних за своєю міфологічною семантикою зображень композиційних пар: мамонта і бізона, мамонта і черепахи, орла і черепахи та інших тварин, вигравіюваних або вибитих на каменях. Спираючись на етнографічні паралелі, дослідник стверджує, що виявлені в Сії парні зображення тварин можна сприймати як символічне відображення двох міфологем, сутність яких – у взаємодії бінарних реалій. Одна з міфологем стосується головних протилежних процесів буття – життя і смерті, які давні митці втілювали у зооморфних образах трав’яних та хижих тварин (рис. 3).

Рис. 3. Камінь із зображенням коня та лева з поселення Мала Сія. 32 500+–400, 31060+–450 років до н. е. (Росія). Джерело: Ларичев В. Е., 1979.

Інша міфологема стосується взаємодії двох протилежних зон бінарної моделі світу – неба і землі. Якщо бізон (бик), як і черепаха, у багатьох міфах традиційно асоціювалися зі сталою твердою основою землі, тобто із земним світом, то орел, зображений над ними, повинен

символізувати верхню зону світобудови – небо. На одному з каменів Малої Сії орел зображений у парі з черепахою (рис.4).

*Рис. 4. Камінь із зображенням черепахи та орла з поселення Мала Сія.
32 500+–400, 31060+–450 років до н.е. (Росія).
Джерело: Ларичев В. Е. 1979. С. 66.*

Враховуючи те, що деякі знайдені на цій стоянці скульптурки черепахи мають явно виражений фалічний характер, В. Ларичев дійшов висновку, що “взаємовідносини орла і черепахи не можна однозначно оцінювати як боротьбу. Це, очевидно, насамперед статевий акт. Отже, згідно з давньою космогонією первозданих міфів людства, така композиція, напевно, відображає найважливіший етап, що передував народженню світу” [5, с. 66].

Якщо прийняти цю версію, то зображення з Малої Сії можна вважати одними з найдавніших образних відображень космогонії – творення Всесвіту через поєднання нижчої та вищої зон космосу, жіночого начала матерії-землі (черепахи) та чоловічого начала неба-повітря (орла). Первісна людина не тільки усвідомлювала значення пари для дітонародження, а й переносила дуальний принцип на творення світу. Якщо чоловік-бізон та жінка-левиця, зображені у печері Шове, спаровуються за міфологічною семантикою того часу для зачаття предка-тотема, то орел і черепаха, зображені на каменях стоянки Мала Сія, як зооморфні образи верхньої та нижньої зони космосу (неба і землі) поєднуються для створення Всесвіту.

Результатом нашого дослідження найдавніших зображень сакралізованих пар тварин, людей і териантропів є підтвердження думки, що вони не тільки передавали природні ситуації взаємодії істот, а й служили символічними зооморфними образами для відображення релігійно-світоглядних уявлень первісної людини про значущість пари як головного чинника для творення людей, тварин і всього світу, який постає з поєднання протилежних начал. Вагомим аргументом на користь такої думки є семантична подібність палеолітичних зображень пар тварин із давньоєгипетськими зображеннями космогонічного акту творення всесвіту через поєднання протилежних начал неба і землі. Такі результати дослідження дозволяють зробити висновок, що зародження уявлень про дуальний принцип буття і про пару протилежних начал як головну умову для творення світу і людини припадає на 33–31 тисячоліття до н. е. (час виникнення найдавніших зображень пар). Якщо взяти за точку відліку початок нової ери, то вийде, що час виникнення таких уявлень припадає на добу знака Близнят, який позиціонує принцип парності. Відповідність принципу домінантного зодіакального знака провідним релігійно-світоглядним уявленням у період, коли люди ще не знали астрономії, свідчить про те, що це є результат не людської думки, а вищого промислу.

Такий висновок не суперечить сучасному постнекласичному трактуванню історичного розвитку людства, згідно з яким, незважаючи на те, що “всесвітньо-історичний процес диверсується на множину різноманітних формоутворень, кожне з яких є його уособленням”, він однаково розуміється цілісним (тотальним). До такого тоталогічного трактування історії людства близько підходить монадологічна концепція, в якій ключове поняття “монада” “постає як Бог, Розум, Причина, Принцип усіх речей” [1, с. 331, 321–322], тобто причина єдності та цілісності історії. Перспективними розвідками у цьому напрямку можуть бути дослідження, що стосуються провідних культів наступних періодів історії людства та відображення їх у характеристиках домінантних знаків Зодіаку. Це дасть змогу по-новому розглянути духовну

еволюцію суспільства, виявити її головні етапи, кожний з яких збігається в часі з переходом Землі у новий зодіакальний знак, характеристика якого відповідає переважаючим релігійно-світоглядним уявленням того періоду.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бойченко І. В. Філософія історії: підручник. Київ : “Знання”, КОО. 2000. 723 с.
2. Грязнов М. П., Столяр А. Д., Рогачев А. Н. Письмо в редакцию. *Советская археология*. 1981. № 4. С. 289–295.
3. Гурштейн А. А. Археoaстрономическое досье: когда родился Зодиак? *Земля и вселенная. Научно-популярный журнал Российской академии наук*. 2011. № 65. С. 48–61.
4. Елинек Я. Большой иллюстрированный атлас первобытного человека: монография. Прага : Атрия, 1982. 560 с.
5. Ларичев В. Е. Скульптура черепахи с поселения Малая Сья и проблема космогонических представлений верхнепалеолитического человека. *У истоков творчества*. Новосибирск : Наука, 1978. С. 32–69.
6. Столяр А. Д. Происхождение изобразительного искусства : монография. Москва : Искусство, 1985. 298 с.
7. Топоров В. Н. Рыба. *Мифы народов мира: Энциклопедия. В 2-т.* / глав. ред. С. А. Токарев. Москва : Большая Российская Энциклопедия, 2008. С. 391–393.
8. Чмихов М. О. Астрономія в житті первісного суспільства (до питання про час утвердження астрономічних знань). *Українське небо : студії над історією астрономії в Україні : збірник наукових праць*. Львів : Інститут прикладних проблем механіки і математики ім. Я. С. Підстригача НАН України, 2014. С. 20–30.
9. Шмидт И. В. Заметки о Малой Сые (К вопросу о дискуссии). *Культурологические исследования в Сибири*. Омск : Изд-во ОмГПУ, 1999. Вып. 2. С. 38–42.
10. Юрковец В. П. Постер “Климатические корреляции”. URL: http://ladaastro.ucoz.ru/poster_na_russkom.pdf.

REFERENCES

1. Boychenko, I. V. (2000). *Filosofiya istorii: Pidruchnyk* [Philosophy of History: Textbook], Kyiv: Znannia, COO. (in Ukrainian).
2. Griaznov, M. P. Stoliar, A. D., Rogachov, A. N. (1981). A letter to the editors. *Sovetskaya arheologiya* [Soviet archeology], no. 4, pp. 289–295. (in Russian).
3. Gurshtein, A. A. (2011). Archaeoastronomical dossier: when was the zodiac born? *Zemlya i vselemnaya. Nauchno-populyarnyy zhurnal Rossiyskoy akademii nauk* [Earth and the Universe. Popular science journal of the Russian Academy of Sciences], no. 5, pp. 48–61. (in Russian).
4. Yelinek, Ye. (1982). *Bol'shoy illyustrirovanny atlas pervobytnogo cheloveka: monografiya* [The Large illustrated atlas of a primitive man: a monograph], Prague: Atria. (in Russian).
5. Larichev, V. Ye. (1978). Sculpture of a tortoise from the settlement of Malaya Syya and the problem of cosmogonic representations of the Upper Paleolithic man, *U istokov tvorchestva* [At the origins of creativity], Novosibirsk: Nauka, pp. 32–69. (in Russian).
6. Stolyar, A. D. (1985). *Proiskhozhdenie izobrazitel'noy iskusstva: monografiya* [The Origin of the fine arts: a monograph], Moscow: Iskusstvo. (in Russian).
7. Toporov, V. N. (2008). Fish, *Mify narodov mira: Entsiklopediya. V 2-t.* [Myths of the peoples of the world: encyclopedia in 2 vol.], chapters ed. S. Tokarev, Moscow: Great Russian Encyclopedia, pp. 391–393. (in Russian).
8. Chmyhov, M. O. (2014). Astronomy in the life of primitive society (to the question of the time of the establishment of astronomical knowledge). *Ukrainske nebo: studii nad istoriieiu astronomii v Ukraini: zbirnyk naukovykh prats* [Ukrainian sky: studios on the history of astronomy in Ukraine: a collection of scientific works], Lviv: Institute of Applied Problems of Mechanics and Mathematics named Ya. Pidstrigach of the National Academy of Sciences of Ukraine, pp. 20–30. (in Ukrainian).

9. Schmidt, I. V. (1999). Notes about Malaya Siya (On the issue of discussion). *Kul'turologicheskie issledovaniya v Sibiri* [Cultural studies in Siberia], Omsk: Publishing house OmGPU, Issue 2, pp. 38–42. (in Russian).
10. Yurkovets, V. P. Poster “Climatic Correlations”, available at: http://ladaastro.ucoz.ru/poster_na_russkom.pdf. (in Russian).

УДК 746.3 (477)

DOI: <https://doi.org/10.25128/2411-3271.19.1.29>

Анастасія Варивончик

<https://orcid/0000-0002-4455-1109>

кандидат мистецтвознавства, доцент

Київський університет імені Бориса Грінченка

varivonchik@ukr.net

СУЧАСНІ КОМП'ЮТЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ У МИСТЕЦТВІ ВИШИВКИ

У статті досліджено, проаналізовано й узагальнено особливості ручної вишивки “хрест”, яка набула можливості удосконалення завдяки застосуванню комп'ютерних технологій. Охарактеризовані становлення історичної еволюції мистецтва вишивання та її подальший розвиток у сучасних технологіях, умови праці побутових вишивальних автоматів. Висвітлено інформацію про розроблення вишивальних схем за допомогою комп'ютерних програм, що послужувало впливом на вишивальне мистецтво у XXI столітті.

Ключові слова: інноваційні технології, українська вишивка, схеми, тканина, нитки, майстер.

Анастасія Варивончик

кандидат искусствоведения, доцент

Киевский университет имени Бориса Гринченко

СОВРЕМЕННЫЕ КОМПЬЮТЕРНЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В ИСКУССТВЕ ВЫШИВКИ

В статье исследованы, проанализированы и обобщены особенности ручной вышивки “крест”, которая приобрела возможности усовершенствования благодаря применению компьютерных технологий. Охарактеризованы становления исторической эволюции искусства вышивания и ее дальнейшее развитие в современных технологиях, условия труда бытовых вышивальных автоматов. Освещена информация по разработке вышивальных схем с помощью компьютерных программ, что послужило влиянием на вышивальное искусство в XXI веке.

Ключевые слова: инновационные технологии, украинская вышивка, схемы, ткань, нитки, мастер.

Anastasia Varivonchyk

Candidate of Art Studies, Associate Professor

Kyiv Boris Grinchenko University

MODERN COMPUTER TECHNOLOGIES IN THE ART OF EMBROIDERY

Globalization is most often associated with a negative impact on culture. But at the same time, globalization allows the culture to go beyond the boundaries of ethnic or national constraints, and in